MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Vaikka poliitikot ja kansanvalistajat puhuvat joka suulla kestävän kehityksen ja luomun puolesta, elävä elämä kulkee omia latujaan. Helppous ajaa aina ja kaikessa järkevyyden ohi. **SEPPO KONONEN SAVON SANOMISSA**

Britannia haastaa liittovaltiokehityksen

Toukokuussa valittu uusi EU:n parlamentti on parhaillaan ensimmäistä kertaa koolla. Ranskan Strasbourgissa kokoustavan parlamentin ensimmäinen tehtävä oli valita parlamentille puhemies.

Uudeksi puhemieheksi valittiin odotetusti sosialistiryhmän ehdokas, saksalainen Martin Schulz. Hänen valintansa varmistui periaatteessa jo viime perjantaina, kun EU-maiden johtajista koostuva Eurooppa-neuvosto valitsi komission puheenjohtajaehdokkaaksi Luxemburgin entisen pääministerin, keskustaoikeiston kärkiehdokkaan Jean-Claude Junckersin.

Lopullisesti komission puheenjohtajasta päättää EU:n parlamentti.

Junckersin valinta ei ollut perinteiseen tapaan yksimielinen, koska Britannia ja Unkari äänestivät hänen valintaansa vastaan. Britannian pääministerin David Cameronin mielestä Junckers on liian liittovaltiomyönteinen. Cameron haluaisi lisätä jäsenmaiden omaa määräysvaltaa.

Cameronin mielestä myös komission puheenjohtajan valintamenettelyssä näkyy EU-parlamentin lisääntynyt valta jäsenmaiden parlamenttien kustannuksella.

Junckersin valinta saattaa johtaa Britannian eroon EU:sta. Cameron on luvannut järjestää kansanäänestyksen maansa EU-jäsenyydestä, jos hänen puolueensa voittaa ensi vuoden parlamenttivaalit. Kansanäänestys voi toteutua, vaikka Cameron häviäisikin parlamenttivaalit.

Cameronin kriittisyys EU:n liittovaltiokehitykseen ei ole uusi asia. Hän perusti vuonna 2009 uuden europarlamenttiryhmän ECR:n. Suomesta tähän brittikonservatiivien johtamaan ryhmään liittyivät muutama viikko sitten perussuomalaiset. Junckersin valintaa vastustava ECR on nousemassa EU-parlamentin kolmanneksi suurimmaksi ryhmäksi.

Britannian vastahanka tuotti tuloksia jo viime viikon Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Jäsenmaat hyväksyivät erilaisen yhdentymistien jäsenmaille. Käytännössä tämä tarkoittaa, että jäsenmaa voi halutessaan jättäytyä päätöksenteon ja yhdentymiskehityksen ulkopuolelle.

Helsingin yliopiston tutkimusjohtajan Juhana Aunesluoman mukaan EU-maat siirtyivät aiemmasta eritahtisesta yhdentymisestä eriytyvään kehitykseen. Eduskunnan suuren valiokunnan puheenjohtaja Riitta Myller arvioi, että EU:n kehityksen eriytyminen voi tuoda ongelmia unionin sisämarkkinoille. (STT 30.5.)

PA PHOTOS / LEHTIKUVA

Britannian pääministeri David Cameron haluaa lisää päätösvaltaa kansallisille parlamenteille.

Vaikka Britannia ei toteuttaisikaan eroaan EU:sta, jo pelkkä eron mahdollisuus heijastuu EU:n päätöksenteossa laajalle. Junckers lupasi Britannialle reilua EU-sopimusta, jossa maan erityispiirteet otetaan huomioon. Samalla Junckers kuitenkin vaati, että euromaiden tulee voida jatkaa muita nopeampaa yhdentymistä yhteisvaluutan vahvistamiseksi.

Britannia saattaa ajautua nykyistäkin kauemmaksi EU:n ytimestä. EU:n puheenjohtajamaana eilen aloittaneen Italian pääministerin Matteo Rezin mielestä Eurooppa voi selvitä nykyisestä kriisistä vain syventämällä yhdentymistään siirtymällä kohti Euroopan Yhdysvaltoja. Tällainen kehitys ei todellakaan ole Cameronin mieleen.

Pääministeri Alexander Stubb arvioi Junckersin valinnan jälkeen, että Britannia saattaa haluta myönnytyksenä EU:n sisämarkkinakomissaarin viran. Stubbin mielestä nyt pitäisi löytää komissiolle sellainen asialista, jolla on brittiläistä talouspoliittista ajattelua. (Yle 27.6.)

Britannialla on kokemusta omien etujensa ajamisesta. Vuonna 1984 pääministeri Margaret Thatcer runnoi läpi edelleen voimassa olevan Britannian jäsenmaksualennuksen.

Britannia on Cameron johdolla ajanut itsensä nurkkaan. Britannian uhkapeli saattaa kuitenkin jälleen onnistua ja johtaa koko EU:n politiikan muuttumiseen.

> **Britannialla on kokemusta omien etujensa ajamisesta.**

VIERASYLIÖ

Elinvoimainen kunta tarvitsee aktiivista yhdistystoimintaa

Kuntakentän rakenne- ja talousmyllerrykset pistävät monet miettimään, mikä on kylien ja yhdistysten asema jatkossa.

Tilanteessa on monia uhkia, mutta myös mahdollisuuksia. Kunnat ja yhdistykset voivat parhaimmillaan käydä avointa, tasavertaista vuoropuhelua kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Rooleja selkiyttää yhteistyön kirjaaminen kunnalliseksi yhdistysohjelmaksi tai järjestöstrategiaksi. Kestävästi toimiva kunta etsii itselleen kumppaneita, jotka voivat järjestää kuntalaisille tärkeitä palveluita tehokkaasti.

Tämä on mahdollisuus sekä yrityksille että kolmannen sektorin toimijoille. Osa kuntien tehtävistä on toki sellaista viranomaistyötä, jota ei voi ulkoistaa.

Kunnilla on kuitenkin monia tehtäviä, joissa yritys tai yhdistys voisi olla kuntaa parempi palveluiden tuottaja.

Tekijöitä tarjolla

Paikallisilla toimijoilla on usein hyvät edellytykset toteuttaa haastavampiakin palvelutehtäviä. Yhdistykset ja vaikkapa osuuskunnat ovat syntyneet asukkaiden aidosta tarpeesta kehittää omaa elinympäristöään.

Nimet vaihtelevat, mutta takana on vuosisatainen perinne, jossa omaehtoisesti asioihin tarttumalla on saatu monet kirkonkylien ja taajamien palvelut hiukan syrjemmällekin.

Tuoreemmissa tulkinnoissa puhutaan erityisestä tekemisen demokratiasta.

Olennaista on, että ihmiset eivät pelkästään ota kantaa tai esitä mielipiteitä, vaan he pyrkivät yhdessä tekemällä ratkomaan havaittuja ongelmia ja puutteita.

Toteutus on siis konkreettista tekemistä, tehtävä asia yleishyödyllinen ja jää yhteiseen käyttöön ja toimintatapa on kustannustehokas. Näin on vedetty viemäreitä ja kunnostettu vanhoja kouluja monitoimisiksi kylätaloiksi.

Pidemmälle vietynä esimerkkinä voidaan pitää varsinaissuomalaista Someroa, jossa kaupunki ulkoisti liikuntapalvelut jo 1990-luvulla urheiluseurojen yhteiselle Liikunta ry:lle ja tuloksena oli entistä edullisemmin tuotettuja käyttäjien toivomia palveluja.

Monissa maaseudun yhdistyksissä on huikea määrä ammatillista osaamista eikä se talkointokaan kokonaan ole hiipunut, ennemminkin muuttanut muotoaan ja laajentunut perinteisestä vasara-saha-osastosta muille vapaaehtoistyön alueille.

Etenkin kyläyhdistykset ovat jo harjaantuneita Leader-tukieurojen käyttäjiä.

Yhdistykset kartalle

Monissa kuntien strategioissa mainitaan yhdistykset ja järjestöt yhteistyökumppaneina. Joskus yhteistyölle kirjataan jopa omat pelisäännöt.

Useimmista kunnista tällaiset linjaukset kuitenkin puuttuvat tai yhdistykset nähdään vain potentiaalisina palvelujen tuottajina, ei tasaveroisina kehittämiskumppaneina.

Yhdistyskenttä on toisaalta jo kuntatasolla moninainen ja alati muuttuva, ja tämän kirjon hahmottamiseksi on tärkeää olla rakenteita, joissa keskustelua käydään.

Varsinais-Suomen Kylät ry on ollut kehittämässä kunnallista järjestöstrategiaa tai yhdistysohjelmaa, jolla voidaan arvioida järjestöjen ja yhdistysten merkitystä ja roolia kunnassa sekä kehittää kolmannen sektorin yhteistyötä niin kunnan kuin seurakunnankin kanssa.

Samantapaista työtä on tehnyt myös Hämeen Kylät ry.

Ensimmäiset kunnalliset yhdistysohjelmat valmistuivat Turun seudulle Maskuun, Sauvoon ja Lietoon. Vuonna 2014 työtä on jatkettu Vehmaalla ja Ruskolla, vuoroaan odottaa myös Mynämäki. Hämeessä pilotteina ovat toimineet Jokioinen ja Janakkala.

Koko yhdistyskentän näkemysten kokoaminen yhteen ohjelmapaperiin on haasteellista: vaarana on, että kaikenkattavuus merkitsee liian monia kompromisseja eri toimijoiden päämäärien välillä.

Kokemukset ovat kuitenkin osoittaneet, että varsin monet haasteet – etenkin tilakysymykset ja vaikuttamismahdollisuudet – ovat suurimmalle osalle toimijoita yhteisiä. Marginaalisemmat pienen joukon harrastusyhdistykset jäävät yleensä tietoisesti pois ohjelmatyöstä.

Takana on vuosisatainen perinne.

Kuntia on poikkeuksetta kiinnostanut palveluyhteistyö ja erilaisten kirjavien tila- ja avustuskäytäntöjen yhdenmukaistaminen.

Yhteisiä intressejä yhdistysten kanssa on löytynyt myös esimerkiksi uusien asukkaiden vastaanoton ja kulttuurimatkailupotentiaalin kehittämisessä.

Kohti aktiivista kuntalaisuutta

Ohjelmien ja strategioiden jalkauttaminen tapahtuu monella eri tasolla ja kunnallisessa päätöksenteossa koko yhdistyskenttää koskevia tuloksia syntyy melko hitaasti.

Nyt kun ensimmäisten ohjelmien valmistumisesta on kulunut pari vuotta, voidaan kuitenkin todeta, että kehitystä on tapahtunut.

Keskusteluyhteys eri toimijoiden välillä on selkeästi parantunut ja edistysaskeleita on otettu esimerkiksi kunnan omistamien yhdistystalojen käytön kehittämisessä ja avustusperiaatteiden yksinkertaistamisessa.

Joitakin palvelusopimuksia on myös tehty kuntien ja yhdistysten kesken.

Keskeinen viesti on myös, että kunnissa pitää olla herkkyyttä tunnistaa muidenkin kuin keskusta-alueiden kehittämispotentiaali.

Entistä suuremmissa kunnissa alueiden erikoistuminen on voimavara. Yhdistykset ja järjestötkin erilaistuvat uusissa haasteissa; osa erikoistuu ja ammatillistuu palvelujen tuottajiksi, osa jatkaa perinteisen yhdistystoiminnan perinnettä. Myös jälkimmäisellä on oma tärkeä roolinsa.

Kuntatalouden haasteet ovat sen verran mittavia, että strateginen yhteistyö yhdistysten kanssa on viisasta päätöksentekoa. Asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan kaikkia: kuntaa, kuntalaisia, yrityksiä, yhdistyksiä – julkista ja yksityistä.

Tässä hyvinvoinnin kokonaisuudessa jokaisella on sellaista pääomaa, mitä yksikään muu ei voi korvata. Olennaista kuitenkin on, että vapaaehtoistyön hyödyntäminen ei tarkoita yhdistystenkään kohdalla ilmaiseksi tuotettuja palveluja.

Kunnissa tehtävillä päätöksillä voidaan merkittävästi tukea yhdistystoimintaa ja vapaaehtoisten aktiivisuutta. Kuntien on oivallettava tekemisen demokratian erityisyys ja yhdistykset vastuullisina paikallisina kehittäjinä.

Yhdistystoimintaan osoitettu tukieuro tulee moninkertaisena takaisin. Kunnan toimien strategisena tavoitteena tulee olla oma-aloitteinen asukas – ei passiivinen hallinnollisten toimien kohde.

TAUNO LINKORANTA
Kirjoittaja on Varsinais-Suomen Kylät ry:n kyläasiamies.

Muuta mökille

Suomalaiset ovat kesämökkikansaa. Vaikka suurin osa väestöstä asuu nykyisin kaupungeissa tai taajamissa, useimmilla on edelleen vahva side maaseutuun. Suomalaisten kaipuu maalle näkyy vahvimmin kesämökkeilyn jatkuvana suosiona.

Suomessa on kesämökkejä todennäköisesti eniten Euroopassa väkilukuun suhteutettuna. Suomalaisten luontosuhteesta kertoo jotain se, että kesämökkien suosio jatkuu sukupolvesta toiseen. Vaatimukset kyllä muuttuvat, mökkien varustelulta vaaditaan enemmän kuin ennen, mutta itse asia pysyy.

Monet suomalaiset haluavat myös muuttaa pysyvästi mökille. Byrokratian luvatussa maassa Suomessa tästä on tullut uusi ongelma.

Monet kunnat eivät tiedä tai ole tietävinään, miten mökillä asujiin pitäisi suhtautua. Jotkut kunnat haluavat jopa estää mökillä asumisen erilaisiin byrokraattisiin sääntöihin vetoamalla. Milloin mökki ei täytä energiasäädöksiä tai se sijaitsee vapaa-ajan asumiseen kaavoitetulla alueella. Tai sitten mökki sijaitsee kaavoittamattomalla alueella, mikä sekin voi olla este.

Onneksi myös hyviä esimerkkejä löytyy. Monet kunnat ymmärtävät, että mökkiläiset ovat voimavara, jota kannattaa hyödyntää. Mitä enemmän mökeillä ollaan ja vietetään aikaa, sitä enemmän rahaa alueen talouteen myös tulee. Jos vapaa-ajan asukas muuttuu pysyväksi asukkaaksi, mökkikunta hyötyy myös asukkaan tuomista veroeuroista.

Turhat säädökset tulisikin purkaa. Suomessa perustuslain mukaan jokainen saa valita asuinpaikkansa. Maallemuutto on myönteinen ilmiö ja sitä pitää rohkaista eikä estää.

LEHTIKATSAUS

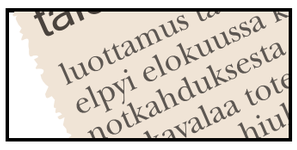

Biotalous kaipaa tekoja

Suomella on **Kalevan** mukaan hyvät edellytykset rakentaa taloudellista perustaa nostamalla uusiutuvien luonnonvarojen jalostusastetta.

”Biotalousstrategia on mahdollisuus, joka perustuu omiin luonnonvaroihimme, niiden hyödyntämiseen ja tutkimukseen. Tämän perustalle on hyvä rakentaa talouden uutta nousua.

Mahdollisuuteen täytyy tarttua kaikella tarmolla, sillä työpaikkoja jos mitä tämä maa tarvitsee kipeästi. Tavoitteeseen ei kuitenkaan päästä pelkin julistuksin, vaan se vaatii käytännön tekoja, raakaa työtä ja rahaa.”

”Hallitus voi halutessaan vaikuttaa biotalouden asemien parantamiseen sekä verotuksen että tukipolitiikan keinoin. Tähänastinen vero- ja tukipolitiikka on suosinut uusiutumattomien tuontipolttoaineiden käyttöä. Tälle on saatava loppu.”

Alkoholiverotus remonttiin

Tuonnin valvonnan lisääminen ei ratkaise **Itä-Hämeen** mukaan alkoholipolitiikan ongelmia.

”Kiristyvä valvonta on laastaria isoon haavaan. Perimmäinen syy löytyy suomalaisesta alkoholipolitiikasta. Kansalaisten alkoholinkulutusta on meillä perinteisesti pyritty kiristämään hinnankorotuksin. Näkyvin seuraus tästä politiikasta on kuitenkin juuri se, mitä nyt joudutaan taas uudella lakimuutoksella rajoittamaan eli matkustajatuonnin raju kasvu. Viro on riittävän lähellä ostosmatkailuun.

Alkon lisäksi ilmiöstä kärsii suomalainen ravintolaelinkeino. Verotus pitää ravintolahinnoittelun niin korkeana, että suomalaiset äänestävät jaloillaan. Ravintoloihin tullaan myöhään yöllä jos silloinkaan. Yhä suurempi osa suomalaisista juo kotona Virosta tuotua alkoholia. Sen takia yhä useampi ravintolanpitäjä on pahassa ahdingossa. Veropolitiikan korjausliike olisikin nyt tarpeen. Se toisi taatusti lisää euroja valtion kassaan ja tukisi suomalaista työllisyyttä.”

PÄIVÄN KUVA

TEIJA RAITANEN

Toukat tulivat pesästään

Pihlajassa roikkuvat koivukehrääjän toukat ovat herättäneet ihastusta ja kauhistusta Korppoossa.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: LIISA YLI-KETOLA

Elämäni hajut, huumorin kanssa ja ilman

Tässä se taas tulee: tiukkapipoisen ihmisen niuhotus yhdestä maailman mittapuussa minimaalisesta ongelmasta, mutta yksilön kannalta monta iltaa pilaavasta tuskastuttavasta häiriöstä.

Kannatan lämmöllä sosiaali- ja terveysministeriön ehdotusta tiukentaa tupakkalakia, jotta jo parin vuoden kuluttua parvekkeilla tupakointi jäisi historiaan.

Muutaman vuoden päästä voidaan hämmästellä: ”Hei, muistatteko, että joskus parvekkeilla tupruteltiin?”

Nykyisin kukaan ei kuvittelekaan polttavansa työhuoneessaan, mikä vielä minun kesätyöpaikoissani oli tavallista.

Tuoreesta lakiesityksestä joku voisi kyynisesti tokaista, etteikö eduskunnalla ole tärkeämpää tekemistä kuin säätää yksilön elämään rajoituksia.

Mutta kyse on paitsi holhoamisesta, myös kansanterveydestä, siis rahasta, ja yksilöiden oikeudesta tupakoinnin lisäksi myös hajuttomaan viihtymiseen esimerkiksi uimarannalla ja bussipysäkillä.

Toivottavasti laki menee läpi ilman jahkailuja ja aikaa jää siten monimutkaisempien lakikoukeroiden pohtimiseen.

Muutaman vuoden päästä hämmästellään: ”Hei, muistatteko, että joskus parvekkeilla tupruteltiin?”

liisa.yli-ketola@maaseuduntulevaisuus.fi

Lääketieteellä todistettua hajuyliherkkyyttä minulla ei ole, mutta voimakkaita hajuja kohtaan tuntemaani ärtymystäkään en voi välttää.

Maalla lietelannan ajoon yritän ottaa huumoriasenteen: lantahan tekee maaseutuelämyksestämme täydellisen.

Yleensä vain naurattaa lietelannan ajon osuessa siihen iltaan, kun kaupunkilaiskaverimme on kutsuttu mökille saunomaan. Onpahan lisäohjelmaa.

Mutta kaupungin kerrostalossa en tahdo huumoriasennetta löytää millään, kun lämpiminä kevätiltoina lähiparvekkeelta tupakansavu tulvehtii olohuoneeseemme kesken elokuvaillan.

Kovaäänisesti paukautan ikkunat kiinni, mutta sehän on jo myöhäistä: haju on jo meillä.

Savutonta Suomea vuoteen 2040 mennessä tavoittelevien asiantuntijoiden raportissa sanotaan, että tupakoinnista aiheutuvien sairauksien hoitoon käytetään yli kymmenen prosenttia terveydenhuollon budjetista. Kokonaiskustannukset yhteiskunnalle ovat raportin mukaan kaksi miljardia euroa.

Toisaalla on laskettu, että tupakkatuotteiden myynnistä valtio saa verotuloina noin 850 miljoonaa euroa vuosittain.

Esitetyt tupakkalain tiukennukset, kuten tuotemerkittömyys, uusien tuotteiden markkinoille pääsyn estäminen ja savuttomien alueiden lisääminen, eivät vaikuta euroyhtälöihin, ainakaan nopeasti. Ellei veroa koroteta huimasti.

Enemmän lakiuudistuksessa tehdään asennemuokkausta, mikä sekin on yhä ihan paikallaan.

Kun on lapsena kärsinyt matkapahoinvoinnista, voi hyvin kuvitella, miten tuskallista on autoilu, jos joku autossa polttaa. Nyt voi ainakin aikuisena luoda paheksuvia silmäyksiä, jos lapsia kuljettavassa autossa joku tupakoi. Mutta tohtiiko siitä rikosilmoitusta monikaan tehdä? Tuskin.